

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу
Кафедра міжнародних економічних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
к.г.н., доц. Казакова Н.А.
Протокол № 1 від “28” серпня 2018 р.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС

з дисципліни ІНВЕСТИВАННЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 0302 «Міжнародні відносини»

(шифр і назва)

напрямок підготовки 6.030203 - «Міжнародні економічні відносини»

(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва)

освітня програма «Міжнародні економічні відносини»

(шифр і назва)

спеціалізація _____

(шифр і назва)

вид дисципліни за вибором

(обов'язкова / за вибором)

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Розроблено:

д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин
Матюшенко Ігор Юрійович

2018 / 2019 навчальний рік

ЗМІСТ

1. Робоча програма навчальної дисципліни
2. Навчальний контент (конспект або розширений план лекцій)
3. Плани практичних (семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи
4. Питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти, для контрольних робіт, передбачених навчальним планом, післятестастійного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни
5. Завдання семестрових екзаменів (письмових залікових робіт)

1. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Інвестування» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

бакалавра

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму 6.030203 - «Міжнародні економічні відносини»

спеціальності _____

освітня програма _____ «Міжнародні економічні відносини»

спеціалізації _____

1.1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи соціальних знань у галузі управління інвестиційною діяльністю на мікро- та макрорівні, засвоєння основних теоретичних положень та опанування необхідними практичними навичками, що мають забезпечувати її ефективність.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є: визначення сутності, мети, завдань та функцій інвестицій; оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку; оцінка видів інвестиційних ресурсів та інфраструктури інвестиційної діяльності; визначення мотивації партнерів в процесі підприємницької інвестиційної діяльності, а також форм інтернаціоналізації бізнесу; визначення фундаментальних якостей та систематизації цінних паперів, їх ключових інвестиційних характеристик; опанування процедури прийняття рішень щодо інвестування у проект та порядку підготовки інвестиційних проектів; визначення особливостей управління інноваційними проектами; визначення режимів інвестиційної політики держави, заходів регулювання та системи державних гарантій інвесторам, оцінка інвестиційного клімату; визначення механізмів регулювання та стимулювання інвестиційної діяльності, а також їх особливостей в Україні.

1.3. Кількість кредитів 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	4-й
Семестр	
7-й	7-й
Лекції	
16 год.	10 год. (4 – аудиторні, 6 – дистанц.)
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	0 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
58 год.	80 год.
Індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати: сутність, мету, завдання та функції інвестицій; методики дослідження кон'юнктури та прогнозування розвитку інвестиційного ринку; методичні вимоги до оцінки видів інвестиційних ресурсів та інфраструктури інвестиційної діяльності; сутність та складові мотивації партнерів в процесі підприємницької інвестиційної діяльності; процедури прийняття рішень щодо інвестування у проект та порядок підготовки інвестиційних проектів підприємства; методичні вимоги до оцінки економічної ефективності інвестиційного проекту; сутність та складові інноваційної інфраструктури; сутність режимів інвестиційної політики держави; методичні вимоги до оцінки інвестиційного клімату країни; сутність та складові механізмів регулювання і стимулювання інвестиційної діяльності та їх особливості в Україні;

вміти: оцінити прибуток від інвестиційної діяльності залежно від джерела інвестиційних ресурсів; визначити чистий грошовий потік, який формується в результаті інвестиційної діяльності підприємства; розрахувати динамічні показники економічної ефективності інвестиційних проектів; прийняти рішення щодо доцільності вкладення коштів у інвестиційний проект; прийняти рішення щодо формування оптимального портфелю інвестицій підприємства; провести просторову та часову оптимізацію розподілення інвестиційних ресурсів між декількома проектами; оцінити інвестиційну привабливість країни, регіону, галузі та підприємства.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади інвестування

Тема 1. Сутність, мета та функції інвестицій

Поняття та економічна сутність інвестицій на мікро- та макрорівнях. Функціонально-елементний склад інвестицій. Міжнародні інвестиції, їх систематизація та особливості. Види, форми і мотивація руху капіталу. Втеча та чистий приплив капіталу. Сутність управління інвестиціями.

Тема 2. Інвестиційний ринок, його оцінка та прогнозування розвитку. Інвестиційні ресурси, фактори та інфраструктура інвестування

Характеристика суб'єктів та об'єктів інвестиційного ринку. Класифікація інвестицій за об'єктами інвестування. Ресурси суб'єктів інвестиційної діяльності. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності.

Взаємодія факторних, фінансових та інвестиційних ринків в економічній системі. Дослідження та прогнозування кон'юнктури інвестиційного ринку. Оцінка інвестиційних ризиків і рівня ліквідності інвестицій.

Тема 3. Підприємницька інвестиційна діяльність. Інвестиції в цінні папери

Контрактні та інвестиційні форми міжнародного бізнесу. Мотивація країн базування та приймаючих країн. Переваги та стримуючі фактори іноземної інвестиційної підприємницької діяльності

Фундаментальні якості, інвестиційні характеристики та систематизація цінних паперів. Активний і пасивний підхід при формуванні інвестиційного портфелю.

Тема 4. Прийняття рішень щодо інвестиційних проектів в реальні об'єкти

Поняття і види інвестиційних проектів. Фази розробки інвестиційних проектів. Прийняття інвестиційного рішення.

Методичні підходи до обґрунтування економічної ефективності інвестиційних проектів. Правила формування портфелю реальних інвестицій.

Розробка бізнес-планів інвестиційних проектів.

Розділ 2. Інвестиційна політика на мікро- і макрорівнях

Тема 5. Особливості інноваційно-інвестиційної діяльності

Основні поняття інноваційної діяльності. Інноваційно-інвестиційне коло. Вплив технологічних інновацій на економіку. Технологічні уклади та інвестиційне забезпечення технологічних змін.

Комерціалізація і трансфер технологій. Венчурне підприємництво. Інноваційна інфраструктура. Наукові парки, технопарки, технополіси та особливості їх функціонування в Україні

Тема 6. Інвестиційна політика і держави

Основи державного регулювання інвестиційної діяльності. Основні інвестиційні режими. Співвідношення між зовнішньоторговельною та інвестиційною політикою. Державні гарантії і двосторонні інвестиційні угоди.

Політика стимулювання припливу інвестицій. Фінансові стимули та податкові пільги інвесторам. Спеціальні економічні зони та індустріальні парки як механізми залучення інвестицій

Тема 7. Інвестиційна привабливість на різних рівнях економіки

Аналіз інвестиційної привабливості країни. Складові інвестиційного клімату країн. Міжнародні рейтинги.

Аналіз інвестиційної привабливості регіонів, галузей і підприємств

Тема 8. Інвестиційний клімат в Україні

Регулювання іноземної інвестиційної діяльності в Україні. Державні інвестиційні програми та національні проекти.

Особливості функціонування спеціальних режимів інвестиційної діяльності та індустриальних парків в Україні.

Оцінка інвестиційного клімату в Україні в сучасних умовах.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Ус ьог о	у тому числі					Ус ьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	ср		л	п	ла б	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні засади інвестування												
Тема 1. Сутність, мета та функції інвестицій	6	2				4	6	1				5
Тема 2. Інвестиційний ринок, його оцінка та прогнозування розвитку. Інвестиційні ресурси, фактори та інфраструктура інвестування	12	2	2			8	12	1				11
2.Тема 3. Підприємницька інвестиційна діяльність. Інвестиції в цінні папери	12	2	2			8	12	2				10
Тема 4. Прийняття рішень щодо інвестиційних проектів в реальні об'єкти	16	2	4			10	16	2				14
Разом за розділом 1	46	8	8			30	46	6				40
Розділ 2 Інвестиційна політика на мікро- і макрорівнях												
Тема 5. Особливості інновацій-но-інвестиційної діяльності	10	2	2			6	10	2				8
Тема 6. Інвестиційна політика держави	12	2	3			7	12	2				10
Тема 7. Інвестиційна привабливість на різних рівнях економіки	12	2	2			8	12					12
Тема 8. Інвестиційний клімат в Україні	10	2	1			7	10					10
Разом за розділом 2	44	8	8			28	44	4				40
3.Усього годин	90	16	16			58	90	10				80

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інвестиційний ринок, його оцінка та прогнозування розвитку. Інвестиційні ресурси, фактори та інфраструктура інвестування. Проаналізувати методики врахування фактору ризику і фактору ліквідності. Порівняти можливості фінансування інвестиційних потреб підприємства за рахунок залучених, позикових та власних коштів.	2
2	Підприємницька інвестиційна діяльність. Інвестиції в цінні папери. Надати характеристику основних форм та спонукальних мотивів виходу на зарубіжні ринки. Проаналізувати порівняльні інвестиційні характеристики акцій, облігацій та похідних цінних паперів.	2
3	Прийняття рішень щодо інвестиційних проектів в реальні об'єкти. Проаналізувати концепцію та методику врахування вартості грошей у часі. Скласти аналітичну записку щодо вирішення елементарної інвестиційної задачі для різних видів ризику. Провести аналіз можливих джерел фінансування проектів. Провести оцінку інвестиційних проектів та обґрунтувати вибір варіанту інвестиційного проекту за показниками економічної ефективності і скласти аналітичну записку.	4
4	Особливості інноваційно-інвестиційної діяльності. Проаналізувати основні поняття інноваційної діяльності. Охарактеризувати інноваційно-інвестиційне коло. Визначити вплив технологічних інновацій на економіку. Надати характеристику технологічних укладів та інвестиційного забезпечення технологічних змін. Визначити особливості комерціалізації і трансферу технологій, венчурного підприємництва. Охарактеризувати інноваційну інфраструктуру, зокрема наукові парки, технопарки, технополіси та особливості їх функціонування в Україні	2
5	Інвестиційна політика держави. Охарактеризувати основні інвестиційні режими. Проаналізувати співвідношення між зовнішньоторговельною та інвестиційною політикою. Надати характеристику існуючих форм державні гарантії і видів двосторонніх інвестиційних угод. Проаналізувати форми стимулювання іноземної інвестиційної діяльності. Надати характеристику інституціональним механізмам стимулювання інвестицій: спеціальні економічні зони (СЕЗ), території пріоритетного розвитку, індустриальні парки. Проаналізувати форми податкових пільг інвесторам.	3
6	Інвестиційна привабливість на різних рівнях економіки. Проаналізувати інвестиційну привабливість країни і складові інвестиційного клімату країн. Охарактеризувати міжнародні рейтинги. Проаналізувати інвестиційну привабливість регіонів, галузей, підприємств	2
7	Інвестиційний клімат в Україні. Проаналізувати сучасний інвестиційний клімат в Україні	1
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Визначення сутності, мети та функцій інвестицій	4
2.	Характеристика інвестиційного ринку, його оцінка та прогнозування розвитку. Опис інвестиційних ресурсів, факторів та інфраструктури інвестування	8
3.	Характеристика підприємницької інвестиційної діяльності. Визначення особливостей інвестицій у цінні папери	8
4.	Прийняття рішень щодо інвестиційних проектів в реальні об'єкти	10
5.	Визначення особливостей інноваційно-інвестиційної діяльності	6
6.	Характеристика інвестиційної політики держави	7
7.	Визначення інвестиційної привабливості на різних рівнях економіки	8
8.	Характеристика сучасного інвестиційного клімату в Україні	7
	Разом	58

6. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Інвестування» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення поточної оцінки і враховуються при визначенні підсумкової екзаменаційної оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових розділів (проміжний контроль) – на практичних та семінарських підсумкових заняттях.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- розв'язування задач;
- виконання творчих завдань.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять, поточного контролю. Сума балів, які студент **денної** форми навчання може набрати за поточними контролями, дорівнює 60 (для студентів **заочної** форми навчання - 15).

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенню на підсумкових заняттях.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку та екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни «Інвестування».

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума поточних оцінок та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів модульних і підсумкового семестрового контролю складає 100.

Критерії оцінювання відповідей під час проведення підсумкового семестрового контролю:

7 семестр (екзамен)	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Завдання 1. Тести – 8 балів (4 тестових завдань x 2 бали);	Завдання 1. Тести – 10 (5 тестових завдань x 2 бали)
Завдання 2. Задача (діагностичне питання) – 6 балів;	Завдання 2. Задача (діагностичне питання) – 20 балів;
Завдання 3. Задача (творче питання) – 12 балів;	Завдання 3. Задача (діагностичне питання) – 10 балів;
Завдання 4. Задача (творче питання) – 8 балів	

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену в 7 семестрі. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40 (для студентів **денної** форми навчання). Для студентів заочної (дистанційної) форми навчання, де передбачено лише лекційну форму занять, сума балів підсумкового семестрового контролю дорівнює 60.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Набрана кількість рейтингових балів студентом служить основою для оцінки за національною шкалою і за шкалою ECTS.

За результатами поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно.

7. Схема нарахування балів

Структура та складові підсумкових оцінок з дисципліни (денна форма навчання):

Поточний контроль 1. – 30 бал. (з них: активна робота на семінарських заняттях - 4 бали; виконання теоретичного завдання - 10 бал., виконання практичних завдань - 16 бал.)

Поточний контроль 2. – 30 бал. (з них: активна робота на семінарських заняттях - 4 бали; виконання теоретичного завдання - 10 балів, виконання практичних завдань - 16 балів)

Підсумковий контроль (залік/екзамен) – 40 балів

Заохочувальні бали - виконання додаткового індивідуального завдання – 10 балів, підготовка до видання наукової статті за тематикою дисципліни «Інвестування» - 10 балів

*Максимальні значення оцінювання діяльності студента
при вивченні навчальної дисципліни (денна форма навчання)*

4.Екзамен (7 семестр)

Поточне тестування та самостійна робота				Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий семестровий контроль (екзамен)	Сума
Розділ 1				Розділ 2				40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
30 (мінімум -15)				30 (мінімум -15)					

T1, T2 ... T8 – теми розділів

Студент допускається до підсумкового семестрового контролю, якщо за результатами поточного контролю він набрав не менше 30 балів.

*Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни (заочна
(дистанційна) форма навчання):*

Виконання завдань поточного контролю – 60 балів.

Підсумковий контроль – 40 балів.

Заохочувальні бали - підготовка до видання наукової статті за тематикою дисципліни «Інвестування» – 10 балів

*Максимальні значення оцінювання діяльності студента
при вивченні навчальної дисципліни (заочна (дистанційна) форма навчання)*

5.Екзамен (7 семестр)

Поточне тестування та самостійна робота	Підсумковий семестровий контроль (екзамен)	Сума
60 (мінімум - 30)	40	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	

70-89	добре	зараховано
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991р. //Правда України. – 1991. – № 225. – С. 2-4.
2. Закон України «Про режим іноземного інвестування» від 19.03.1996 р. // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 19. (з подальшими змінами) (Сервер ВР України www.rada.gov.ua).
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» // Відомості Верховної Ради. – 1991. – №29. (з подальшими змінами) (Сервер ВР України www.rada.gov.ua).
4. Закон України «Про цінні папери і фондову біржу» від 18.06.1991 р. // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 38. (з подальшими змінами) (Сервер ВР України www.rada.gov.ua).
5. Бланк И. А. Основы инвестиционного менеджмента. / И. А. Бланк. Т.1. – К. : Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. – 536 с.
6. Бланк И. А. Управление инвестициями предприятия / И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр, 2003. – 480 с.
7. Інвестиційний менеджмент : підручник / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко, О. П. Коюда, Ю. М. Великий. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2011. – 544 с.
8. Лук'яненко Д. Г. Міжнародна інвестиційна діяльність: підручник / Д. Г. Лук'яненко, Б. В. Губський, О. М. Мозговий. – К.: КНЕУ, 2003. – 387 с.
9. Матюшенко І. Ю. Інвестування (в контексті міжнародної інтеграції України) : навч. посібн. / І.Ю. Матюшенко. – Х. : ХНУ ім.В.Н. Каразіна, 2013. – 396 с.
10. Матюшенко І. Ю. Міжнародний інвестиційний менеджмент : навч. посібн. / І. Ю. Матюшенко. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. Семена Кузнеця, 2014. – 520 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7963/1/.pdf>.
11. Матюшенко І. Ю., Божко В. П. Іноземні інвестиції : навч. посібн. / І. Ю. Матюшенко, В. П. Божко. – К. : ВД «Професіонал», 2005. – 336 с.
12. Матюшенко І. Ю. Основи фінансового менеджменту : навч. посібн. / І. Ю. Матюшенко. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 220с.
13. Матюшенко І. Ю. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навч. посібн. / І. Ю. Матюшенко, С. В. Беренда, В. В. Рєзніков. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 504 с.
14. Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
15. Музиченко А. С. Інвестиційна діяльність в Україні. Проблеми регулювання : навч. посібн. / А. С. Музиченко. – К.: Кондор, 2009. – 406 с.
16. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів (www.rada.gov.ua. – розділ Законодавство)
17. Стратегія розвитку України “Україна-2020: стратегія національної модернізації» (www.rada.gov.ua. – розділ Законодавство)
18. Управління інвестиціями на підприємстві / Г. В. Козаченко, О. М. Антіпов, О. М. Ляшенко та ін. – К. : Лібра, 2004. – 368 с.

Додаткова література:

1. Гитман Л. Дж. Основы инвестирования / Л. Дж. Гитман; пер. с англ. – М. : Дело, 1997. – 1008 с.
2. Грідасов В. М. Інвестування: навч. посібн. / В. М. Грідасов, С. В. Кривченко, О. Є. Ісаєва. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 164с.
3. Крушвиц Л. Финансирование и инвестиции / Л. Крушвиц; пер. с нем. – СПб. : Изд. «Питер», 2000. – 348 с.
4. Кузык Б. Н. Прогнозирование, стратегическое планирование и национальное программирование : учебник / Б. Н. Кузык, В. И. Кушлин, Ю. В. Яковец. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2008. – 575 с.
5. Кизим М. О. Перспективи розвитку і комерціалізації нанотехнологій в економіках країн світу та України: моногр. / М. О. Кизим, І. Ю. Матюшенко. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. – 392 с.
6. Матюшенко І. Ю. Розробка і впровадження конвергентних технологій в Україні в умовах нової промислової революції: організація державної підтримки: моногр. / І. Ю. Матюшенко. – Харків: ФОП Александрова К. М., 2016. – 556 с.
7. Матюшенко І. Ю. Перспективи розвитку конвергентних технологій в країнах світу й Україні для вирішення глобальних проблем: моногр. / І. Ю. Матюшенко. – Харків: ФОП Лібуркіна Л. М., 2017. – 448 с.
8. Матюшенко І. Ю. Іноземні інвестиції в підприємницькій діяльності України: моногр. / І. Ю. Матюшенко, В. М. Дмитрієв, О. В. Азаренкова. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. – 184 с.
9. Норткотт Д. Принятие инвестиционных решений / Д. Норткотт; пер. с англ. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. – 352 с.
10. Пересада А. А. Основы инвестиционной деятельности / А. А. Пересада. – К. : ООО «Либра», 1996. – 432 с.
11. Сергеев И. В. Организация и финансирование инвестиций / И. В. Сергеев, И. И. Веретенникова. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 272 с.
12. Холт Р. Планирование инвестиций: пер. с англ. / Р. Холт, С. Барнес. – М. : Дело ЛТД, 1994. – 480 с.
13. Шарп Ф. Инвестиции / Ф. Шарп, Г. Александер, Д. Бейли; пер. с англ. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 1020 с.
14. Яковец Ю. В. Глобальные экономические трансформации XXI века / Ю. В. Яковец. – М. : Экономика; 2011. – 382 с.

9. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://siteresources.worldbank.org/INTWDR2005/Resources/>
2. www.index.heritage.org
3. www.agroconf.org – сайт Української аграрної конфедерації
4. www.apk-inform.com - сайт АПК-Інформ
5. www.bank.gov.ua - офіційний сайт НБУ
6. www.business.ua – сайт газети «Бизнес»
7. www.businesspress.ru – сайт «Ділова преса»
8. www.customs.gov.ua - офіційний сайт Державної митної служби України
9. www.dengi-info.com – сайт інформаційно-аналітичної газети «Деньги»
10. www.finansmag.ru - сайт журналу «Финанс.»
11. www.kommersant.ru - сайт газети «Коммерсантъ»
12. www.me.kmu.gov.ua – офіційний сайт Міністерства економіки України
13. www.mfa.gov.ua – офіційний сайт МЗС України

14. www.minfin.gov.ua - офіційний сайт Міністерства фінансів України
15. www.rada.gov.ua – офіційний сайт ВР України
16. www.ugmk.info/ - бізнес-портал реального сектору економіки
17. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державного комітету статистики України
18. www.worldbank.org – офіційний сайт Світового банку
19. www.wto.in.ua – сайт Україна й СОТ
20. www.wto.org – офіційний сайт СОТ

2. НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

1. Матюшенко І. Ю. Інвестування (в контексті міжнародної інтеграції України) : навч. посібн. Харків : ХНУ ім.В.Н. Каразіна, 2013. 396 с.
URL: <http://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/71cd071928e146097e2db0b133a82f01.pdf>
2. Матюшенко І. Ю. Міжнародний інвестиційний менеджмент : навч. посібн. Харків : Вид. ХНЕУ ім. Семе́на Кузне́ця, 2014. 520 с.
URL: <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7963/1/.pdf>
3. Матюшенко І. Ю., Божко В. П. Іноземні інвестиції : навч. посібн. Київ : ВД «Професіонал», 2005. 336 с.
URL: <http://international-relations-tourism.karazin.ua/themes/irtb/resources/eb2f8251e430957865f75be00d8249c0.pdf>

3. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

3.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми
1	Інвестиційний ринок, його оцінка та прогнозування розвитку. Інвестиційні ресурси, фактори та інфраструктура інвестування. Проаналізувати методики врахування фактору ризику і фактору ліквідності. Порівняти можливості фінансування інвестиційних потреб підприємства за рахунок залучених, позикових та власних коштів.
2	Підприємницька інвестиційна діяльність. Інвестиції в цінні папери. Надати характеристику основних форм та спонукальних мотивів виходу на зарубіжні ринки. Проаналізувати порівняльні інвестиційні характеристики акцій, облігацій та похідних цінних паперів.
3	Прийняття рішень щодо інвестиційних проектів в реальні об'єкти. Проаналізувати концепцію та методику врахування вартості грошей у часі. Скласти аналітичну записку щодо вирішення елементарної інвестиційної задачі для різних видів ризику. Провести аналіз можливих джерел фінансування проектів. Провести оцінку інвестиційних проектів та обґрунтувати вибір варіанту інвестиційного проекту за показниками економічної ефективності і скласти аналітичну записку.
4	Особливості інноваційно-інвестиційної діяльності. Проаналізувати основні поняття інноваційної діяльності. Охарактеризувати інноваційно-інвестиційне коло. Визначити вплив технологічних інновацій на економіку. Надати характеристику технологічних укладів та інвестиційного забезпечення технологічних змін.

	Визначити особливості комерціалізації і трансферу технологій, венчурного підприємництва. Охарактеризувати інноваційну інфраструктуру, зокрема наукові парки, технопарки, технополіси та особливості їх функціонування в Україні
5	Інвестиційна політика держави. Охарактеризувати основні інвестиційні режими. Проаналізувати співвідношення між зовнішньоторговельною та інвестиційною політикою. Надати характеристику існуючих форм державні гарантії і видів двосторонніх інвестиційних угод. Проаналізувати форми стимулювання іноземної інвестиційної діяльності. Надати характеристику інституціональним механізмам стимулювання інвестицій: спеціальні економічні зони (СЕЗ), території пріоритетного розвитку, індустріальні парки. Проаналізувати форми податкових пільг інвесторам.
6	Інвестиційна привабливість на різних рівнях економіки. Проаналізувати інвестиційну привабливість країни і складові інвестиційного клімату країн. Охарактеризувати міжнародні рейтинги. Проаналізувати інвестиційну привабливість регіонів, галузей, підприємств
7	Інвестиційний клімат в Україні. Проаналізувати сучасний інвестиційний клімат в Україні

3.2. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи
1	Визначення сутності, мети та функцій інвестицій
2	Характеристика інвестиційного ринку, його оцінка та прогнозування розвитку. Опис інвестиційних ресурсів, факторів та інфраструктури інвестування
3	Характеристика підприємницької інвестиційної діяльності. Визначення особливостей інвестицій у цінні папери
4	Прийняття рішень щодо інвестиційних проектів в реальні об'єкти
5	Визначення особливостей інноваційно-інвестиційної діяльності
6	Характеристика інвестиційної політики держави
7	Визначення інвестиційної привабливості на різних рівнях економіки
8	Характеристика сучасного інвестиційного клімату в Україні

4. ПИТАННЯ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1.Теоретичні питання

1. Поняття та економічна сутність інвестицій на макро- та мікрорівнях.
2. Функціонально-елементний склад інвестицій та визначення складових. Складові міжнародних інвестицій.
3. Види, форми і мотивація руху капіталу. Втеча та чистий приплив капіталу.

4. Види і форми інвестицій згідно із законодавством України. Іноземна допомога.
5. Сутність, мета, завдання та функції інвестиційного менеджменту на підприємстві.
6. Характеристика суб'єктів та об'єктів інвестиційного ринку. Взаємодія суб'єктів та об'єктів.
7. Об'єкти інвестування та класифікація інвестицій за об'єктами інвестування.
8. Ресурси суб'єктів інвестиційної діяльності. Структура світового багатства.
9. Розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів.
10. Дослідження і прогнозування кон'юнктури інвестиційного ринку.
11. Класифікація та рівні оцінки інвестиційних ризиків.
12. Оцінка рівня ліквідності інвестицій.
13. Методика прийняття інвестиційних рішень. Елементарна інвестиційна задача.
14. Поняття та види інвестиційних проектів.
15. Фази розробки інвестиційних проектів: передінвестиційна, інвестиційна та експлуатаційна.
16. Розробка бізнес-планів інвестиційних проектів та їх складові.
17. Методичні підходи до обґрунтування економічної ефективності інвестиційних проектів.
18. Критерії економічної ефективності інвестиційних проектів.
19. Вибір варіанта інвестиційного проекту за показниками ефективності.
20. Види інвестиційних ризиків інвестиційного проекту. Концепція і методичний інструментарій врахування фактору ризику.
21. Контрактні та інвестиційні форми міжнародного бізнесу.
22. Основні спонукальні мотиви виходу на зарубіжні ринки.
23. Зовнішні чинники, що впливають на форми виходу фірми на зарубіжні ринки.
24. Внутрішні чинники, що впливають на форми виходу фірми на зарубіжні ринки.
25. Мотивація підприємницької інвестиційної діяльності у системі макроекономічних факторів.
26. Вирішальні фактори експорту капіталу для країн базування.
27. Привабливість прямих інвестицій для приймаючої країни.
28. Стримуючі фактори розвитку інвестиційної підприємницької діяльності.
29. Визначення ТНК, надане ОЕСР, ЮНКТАД та прийняте в Україні. Головні критерії належності корпорації до ТНК.
30. Особливості етапів інтернаціоналізації фірми.
31. Міжнародні спільні підприємства, їх особливості, переваги, форми. Групування міжнародних спільних підприємств.
32. Фундаментальні якості та систематизація основних видів інвестиційних цінних паперів.
33. Різновиди акцій, облігацій, ключові інвестиційні характеристики акцій та облігацій.
34. Форвардний та ф'ючерсний контракти, їх відмінності.
35. Опціонні контракти, їх види та використання при інвестуванні.
36. Принципи формування портфелю інвестицій.
37. Ризики портфельного інвестування.
38. Активний та пасивний підхід при інвестиціях в акції.
39. Активний та пасивний підхід при інвестиціях в облігації.
40. Основні поняття інноваційної діяльності.
41. Основні характеристики технологічних укладів. Конвергенція NBIC-технологій – ключовий фактор шостого технологічного укладу.
42. Мета створення інноваційної інфраструктури та її складові.
43. Трансфер технологій в провідних країнах світу та в Україні.
44. Наукові парки, технопарки, технополіси та особливості їх функціонування в Україні.
45. Поняття високотехнологічних галузей та принципи їх класифікації. Особливості розвитку високотехнологічних галузей економіки в Україні.

46. Венчурне інвестування та основні організаційні форми венчурного капіталу.
47. Основні режими інвестиційної політики держави.
48. Співвідношення між інвестиційною та зовнішньоторговельною політикою.
49. Система державних гарантій іноземним інвесторам, форми державних гарантій.
50. Засоби державного регулювання іноземних інвестицій: причини введення, прямі та приховані, реєстрація та ліцензування.
51. Інвестиційний і підприємницький клімат країни. Їхній взаємозв'язок.
52. Складові інвестиційної привабливості країни.
53. Схема оцінки інвестиційного клімату країни. Відносні індикатори інвестиційного клімату.
54. Вплив макроекономічних факторів на інвестиційний клімат країни.
55. Визначення інвестиційної привабливості регіону.
56. Аналіз інвестиційної привабливості галузі.
57. Напрями реалізації політики стимулювання припливу інвестицій: приватизація, умови надання пільг.
58. Інституціональні механізми стимулювання інвестицій: спеціальні економічні зони (СЕЗ), території пріоритетного розвитку, індустриальні парки.
59. Форми стимулювання іноземної інвестиційної діяльності.
60. Форми податкових пільг інвесторам.
61. Податкові канікули для інвесторів. Система податкового кредиту для інвесторів.
62. Інвестиційні знижки для інвесторів, прискорена амортизація.
63. Інвестиційні субсидії та стимулювання непрямих податків.
64. Види і форми вкладення іноземних інвестицій в українському законодавстві.
65. Реєстрація іноземних інвестицій, пільги та гарантії згідно з українським законодавством.
66. Інвестиційний клімат в Україні та її місце у світових рейтингах.
67. Перспективи вдосконалення інвестиційного та підприємницького клімату в Україні.
68. Особливості створення та функціонування СЕЗ, територій пріоритетного розвитку та індустриальних парків в Україні.

2.Зразки практичних завдань

Завдання 1 (стереотипне)

На валютному ринку надаються наступні котирування валют для строкових (термінових) угод:

Термін	Гривня / Долар США	Євро / Долар США
Спот	0,125 – 0,122	0,76 – 0,82
1 міс.	6 – 4	5 – 3
2 міс.	9 – 6	10 – 8
3 міс.	12 – 8	16 – 13

Визначте крос-курс форвард (премію чи дисконт) купівлі та продажу гривні до євро для 1, 2 та 3 місяців.

Завдання 2 (стереотипне)

Підприємство має інвестиційну потребу в 3 000 000 дол. США і має дві альтернативи фінансування: випуск звичайних акцій і одержання кредиту. Вартість обох альтернатив складає 30 %. Інвестиційний проект незалежно від джерела фінансування приносить доход 9 500 000 дол. США, собівартість продукції (без процентних платежів) складає 5 600 000 дол. США. Розрахувати прибуток підприємства для двох варіантів фінансування, а також для варіанту фінансування за рахунок власних коштів.

Завдання 3 (діагностичне)

Інвестор планує вкласти \$ 21 000 в інвестиційний проект. Грошові потоки, що прогнозується одержати за 3 роки від реалізації проекту, складають \$ 6 000, \$ 1 000 та 15 000. Ризик за проектом складає 25 %. Депозит у банку видається під 10 % річних, ставка рефінансування НБУ – 8 %. Гранична ставка доходності за проектами, якими займається фірма, складає не менше 10 %. Визначити, чи слід інвестувати в такий проект?

Завдання 4 (діагностичне)

Підприємство розглядає інвестиційний проект придбання нової технологічної лінії. Вартість лінії (ціна придбання + перевезення + монтаж) складає 35 тис. дол. США. Термін експлуатації лінії 5 років. Амортизаційні відрахування проводяться за методом прямолінійної амортизації; суми, виручені від ліквідації устаткування, покривають видатки по його демонтажу. Обсяг реалізації продукції та поточні витрати подано у таблиці.

Таблиця

1. Показники	Роки				
	1	2	3	4	5
1. Обсяг реалізації, дол. США	20 500	22 500	20 400	18 000	16 000
2. Поточні витрати, дол. США	5 600	5 800	5 000	4 500	4 000

Визначити дисконтований чистий грошовий потік, якщо ставка дисконтування становитиме 25 %. Результати обчислень представити у вигляді таблиці. Розрахуйте динамічні показники оцінки економічної ефективності інвестиційного проекту та зробіть висновок про доцільність його реалізації.

Завдання 5 (евристичне)

Розгляньте проекти А, Б і В, приведені в таблиці:

Таблиця

Проект	Початкові інвестиції (I_0), дол. США	Потоки грошових коштів (FV_i) в дол. США			
		FV_1	FV_2	FV_3	FV_4
А	5 000	1 000	1 000	3 000	0
Б	1 000	0	1 000	2 000	3 000
В	5 000	1 000	1 000	3 000	5 000

- 1) Які періоди окупності кожного з проектів?
- 2) За умови, що ви маєте намір використати метод окупності, а період окупності дорівнює 2 роки, на який з проектів ви погодитесь?
- 3) Якщо період окупності дорівнює 3 роки, який з проектів ви виберете?
- 4) Якщо альтернативні витрати складають 12 %, які проекти будуть мати додатні чисті приведені вартості?
- 5) Якщо альтернативні витрати менше 12 %, то за допомогою методу внутрішньої норми доходності визначте, який проект ви повинні прийняти: по-перше, якщо ви можете здійснити усі проекти, по-друге, якщо ви можете здійснити лише один з проектів?
- 6) Чи правильне наступне твердження: «Якщо фірма використовує один період окупності для всіх проектів, ймовірно, вона схвалить занадто багато короткострокових проектів»?
- 7) Зробіть висновок, чи завжди буде кращий проект, у якого вища внутрішня норма доходності. Обґрунтуйте відповідь.

3.Тестові завдання для проведення поточного та підсумкового контролю

Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИВАННЯ	
Тема 1. Сутність, значення і систематизація інвестицій	
1. Інвестиція на мікрорівні – це: а) будь-які вкладення капіталу; б) кошти, цільові банківські вклади, цінні папери; в) економічний інструмент, у котрий можна вкладати кошти для отримання прибутку; г) діяльність, спрямована на отримання прибутку. 2. Інвестиція на макрорівні – це: а) вкладення до економіки країни на рівні 30% від валового національного продукту; б) загальний обсяг коштів, спрямований на нове будівництво та приріст товарно-матеріальних запасів; в) вкладення, що забезпечують фінансування механізму росту і розвитку економіки країни; г) сума чистих інвестицій та амортизаційних відрахувань у певному періоді. 3. Джерелом державного капіталу є: а) кошти з державного бюджету, що переміщуються за кордон, або приймаються з-за кордону за рішенням урядів; б) різниця між обсягом надходження грошових потоків з-за кордону та обсягом вивозу капіталу; в) кошти політичних та міжурядових організацій; г) державні позички. 4. Міжнародні інвестиції – це: а) інвестиції зарубіжні та іноземні; б) інвестиції з усіх країн світу; в) вкладення коштів суб'єктами іншої країни в об'єкти інвестування на території даної країни; г) вкладення коштів в об'єкти інвестування, розміщені за територіальними межами даної країни;	5. Прямі інвестиції передбачають: а) вкладення капіталу в іноземні цінні папери; б) вкладення капіталу з метою отримання довгострокового економічного інтересу в країни-реципієнти; в) придбання більше 10 % об'єкту інвестування; г) придбання менше 10 % об'єкту інвестування. 6. Реальні інвестиції – це: а) вкладення капіталу у виробничі фонди; б) матеріальні і нематеріальні активи, що створюють основний капітал; в) вкладення капіталу, пов'язані з науково-технічним прогресом; г) придбання корпоративних прав, цінних паперів та інших фінансових інструментів. 7. Країна базування - це: а) країна, з якої здійснюється експорт капіталу, країна громадянства для фізичної особи, країна реєстрації для юридичної; б) країна - реципієнт інвестицій; в) країна, з якої здійснюється «втеча капіталу»; г) країна зі сприятливим інвестиційним кліматом. 8. За інституційною природою міжнародні інвестиції бувають: а) державні, змішані, колективні, глобальні; б) державні, приватні, іноземні, фінансові; в) державні, приватні, змішані, міжнародних організацій; г) державні, портфельні, колективні, змішані. 9. Головною задачею інвестиційного менеджменту є: а) забезпечення максимізації доходів від інвестиційної діяльності;

д) взаємодія нерезидентів стосовно конкретної країни.	б) забезпечення мінімізації інвестиційних ризиків; в) забезпечення високих темпів економічного розвитку підприємства за умов його фінансової стійкості.
---	--

5. ЗАВДАННЯ СЕМЕСТРОВОГО ЕКЗАМЕНУ

Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Спеціальність Міжнародні економічні відносини
Навчальна дисципліна Інвестування

Семестр 7-й

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Завдання 1. Тести. Знайдіть всі правильні відповіді (оцінюється у 10 балів).

1.1. Інноваційно-інвестиційне коло – це:

- а) взаємопов'язані розробка, здійснення і оцінювання інвестиційної та інноваційної політики держави та корпорацій;
- б) послідовність етапів життєвого циклу інновацій;
- в) відкриття нових закономірностей розвитку і пропонування ефективних способів використання цих закономірностей, природи, суспільства, техніки, організації воєн.

1.2. Найбільш проблемним питанням при наданні державних гарантій в Україні є:

- а) контроль за цільовим використанням коштів;
- б) відсутність достатнього обсягу коштів в бюджеті;
- в) відсутність у підприємств достатньої кількості обігових коштів;
- г) контроль над реалізацією проектів з боку міжнародних організацій.

1.3. Причини введення обмежень на іноземні інвестиції:

- а) бажання контролювати приплив технологій та управлінського досвіду з урахуванням їхньої якості;
- б) бажання захистити права акціонерів і кредиторів;
- в) бажання залучити прямі іноземні інвестиції, що спрямовані на насичення внутрішніх ринків;
- г) бажання контролювати безперешкодне переведення прибутку й інших видів доходу за кордон.

1.4. До фіскальних стимулів залучення іноземних інвесторів відносяться:

- а) субсидування витрат на створення інфраструктури інвестиційного проекту;
- б) інвестиційні та реінвестиційні знижки;
- в) урядове страхування пільгових кредитів;
- г) надання монопольних прав на виробництво тих чи інших товарів.

1.5. Вільна (спеціальна) економічна зона - це:

- а) зона з особливим юридичним та економічним статусом, що створює сприятливі умови для залучення інвестицій на основі надання ряду пільг;
- б) зони на національній митній території, у яких здійснюються операції зі складування й адаптації товарів, завезених з інших країн, до умов ринку збуту;
- в) зони з розвиненою інфраструктурою та комунікаціями, в яких девелоперська компанія надає підприємцям в оренду виробничі, складські й офісні площі.

Завдання 2. Діагностичне (оцінюється у 8 балів).

Підприємство має можливість інвестувати 75 млн. дол. США. Ціна джерел інвестування 15%. Проведіть просторову і часову оптимізацію інвестпортфелю з таких альтернативних проектів:

Проект	Початкові інвестиції (I ₀), млн. дол. США	Потоки грошових коштів (NCF _i) в млн. дол. США			
		NCF ₁	NCF ₂	NCF ₃	NCF ₄
А	12	6	5	4	3
Б	24	8	10	6	10
В	30	12	10	12	15
Г	20	10	10	6	8

Завдання 3. Діагностичне (оцінюється у 15 балів).

Підприємство розглядає інвестиційний проект придбання нової технологічної лінії.

Вартість лінії складає 25 тис. дол. США. Термін експлуатації лінії 5 років. Амортизаційні відрахування проводяться за методом прямолінійної амортизації. Розрахуйте 4 динамічні показники оцінки економічної ефективності інвестпроекту, якщо ставка дисконтування складає 22%. Чи доцільна реалізація проекту?

ПОКАЗНИКИ, ДОЛ	Роки				
	1	2	3	4	5
1. Обсяг реалізації	20 500	22 500	20 400	17 000	15 000
2. Поточні витрати	4 600	4 800	3 000	2 500	2 000

Завдання 4. Діагностичне (оцінюється у 7 балів).

Інвестор має у своєму портфелі довгострокові державні облігації із загальною номінальною вартістю 500 000 дол. і ринковою вартістю 450 000 дол., що відповідає ринковій ціні 90%. З урахуванням можливого зростання довгострокових процентних ставок, що приведе до падіння курсу облігацій, інвестор може продати облігації як альтернативу або продати 5 ф'ючерсних контрактів на процентну ставку по таких облігаціях з номінальною вартістю кожного контракту 100 000 дол. по поточній ф'ючерсній ціні 90%. Через тиждень ринкова ціна облігацій упала до 82,4%, а їхня ф'ючерсна ціна – до 80%. Визначте доход від падіння/зростання ринкової ціни облігації, доход покупця ф'ючерсу і прибутковість інвестування. Якою буде загальна зміна ціни портфеля?

Затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

Протокол від “28”_08_201 року № 1

*Завідувач кафедри*_____Н.А. Казакова *Екзаменатор*_____ І.Ю. Матюшенко